

53

Kertomus U r s a n toiminnasta toimintakautena1949 - 1950.I. Jäsenasiat.

Toimintakauden alussa Ursaan kuului 3 kunniajäsentä, 118 vakinaista ja 345 vuosijäsentä eli yhteensä 466 jäsentä. Toimintakauden kuluessa on jäsenistön kokoonpanossa tapahtunut seuraavat muutokset:

Ensiksikin paikallisosastojen luku on noussut yhdellä. Professori Hirvosen tunnusteltua maaperää Tampereella tammikuussa saatiin paikallisosasto perustetuksi sinne huhtik. 16 p:nä, tohtori Kalajan käydessä siellä esitelmä matkalla. Entisten tamperelaisten jäsenten lisäksi liittyi 22 uutta jäsentä. Jäseniä on Tampereen paikallisosastossa nyt 25.

Pääosastoon on tullut vakinaisia jäseniä 1 uusi ja 1 vuosijäsen siirtynyt vakinaiseksi. Mikkelin paikallisosastosta on 1 vakinainen jäsen siirtynyt pääosastoon ja sieltä 1 vakinainen jäsen yleiseen maaseutuosastoon. Uusia vuosijäseniä on pääosastoon otettu 20. Lahden paikallisosastossa on 1 vuosijäsen siirtynyt vakinaiseksi ja vuosijäseniä eronnut 16, joista kuoleman kautta paikallisosaston innokas ja taitava perustaja, johtaja U.V. Grönroos. Imatran paikallisosastoon on otettu 4 uutta vuosijäsentä ja 1 eronnut, yleiseen maaseutuosastoon on tullut lisää 1 vakinainen jäsen ja 16 vuosijäsentä. Jäsenmäärän bruttolisäys on täten 59 ja vähennys 17, joten nettolisäys on 42.

Jäsenistön kokoonpano on nyt seuraava:

	Kunniaj.	Vakin.j.	Vuosij.	Yhteensä
Pääosasto	2	86	144	232
Yleinen maaseutuos.	1	28	58	87
Mikkelin p.o.	-	5	3	8
Imatran p.o.	-	1	19	20
Lahden p.o.	-	2	134	136
Tampereen p.o.	-	-	25	25
	3	122	383	508

TÄHTITIEEELLINEN YHDISTYS

URSA

HELSINKI

* * *

Helsingissä,kuun p:nä 19.....

II. Hallinto.

Yhdistyksen vuosikokouksessa 25.10.1949 valittiin

puheenjohtajaksi	tohtori Eyvind Sucksdorff
varapuh. johtajaksi	tohtori Pentti Kalaja
sihteeriksi	maisteri Erkki Kääriäinen
hallituksen jäseniksi	tohtori R.A. Hirvonen ja kapt.evp. A.J. Saari
varajäseniksi	taiteilija Matti Warén ja tohtori T.J. Kukkamäki.

Hallitus valitsi keskuudestaan kirjastonhoitajaksi tohtori Pentti Kalajan ja varainhoitajaksi kapt. evp. A.J. Saaren.

Tilintarkastajina ovat olleet professori Risto Jurva ja tohtori Yrjö Leinberg ja heidän varamiehinään tohtorit Veikko Rossi ja Tauno Honkasalo.

Toimikauden aikana ei hallinnossa ole tapahtunut muutoksia.

Mikkelin paikallisosaston puheenjohtajana on toiminut lehtori Armas Ikonen, Imatran paikallisosaston puheenjohtajana kanttori Toivo Kiuru, Lahden paikallisosaston puheenjohtajana rovasti Juhana Varjovaara sekä Tampereen paikallisosaston puheenjohtajana johtaja Lauri Lahtinen.

III. Yleiset kokoukset.

Yleisiä kokouksia on ollut toimintakauden aikana 6.

Vuosikokous pidettiin 25.10. Siinä Münchenin tähtitornin esimies professori Erich Schoenberg piti esitelmän Saturnuksen renkaista. Ursalaisilla oli toinenkin tilaisuus kuulla tätä ulkolaista vieras-tamme 29.10., jolloin hän esitelmöi tähtien syntymisestä pimeissä sumuissa.

Kokouksessa 13.12. selosti professori Yrjö Väisälä Ursan kutsu-

mana uutta suomalaisen jättiläiskaukoputken suunnitelmaa.

Kokouksessa 6.2. professori Olavi Erämetsä esitelmöi meteoriittien rakenteesta ja tohtori Pentti Kalaja selosti Ursalle saapuneiden tähtitieteellisten aikakauslehtien sisältöä.

18.4. pidetyssä kokouksessa kuultiin professori R.A. Hirvosen esitelmä Hoylen kosmogonisista teorioista ja tohtori Pentti Kalajan tähtitieteellisten aikakauslehtien sisällysselostuksia. Samassa kokouksessa esitettiin Mount Palomar-filmi, jonka professori V.A. Heiskanen selosti näyttäen lisäksi useita diapositiivikuvia. samasta tähtitornista.

28.4. oli Ursalla vielä kokous, jossa professori Knut Lundmark Lundista esitelmöi aiheesta "Elämän olemassaolomahdollisuudet maailmankaikkeudessa" ja professori Yrjö Väisälä selosti Turun Yliopiston tähtitornin siirtohankkeita Iso-Heikkilästä Tuorlan tilalle kaupungin ulkopuolelle.

Kokouksissa käyneiden jäsenten ja muiden henkilöiden yhteislukumäärä nousi n. 500:aan.

IV. Hallituksen kokoukset.

Ursan hallituksella oli toimintakauden aikana 7 kokousta. Näissä kokouksissa käsitellyistä asioista mainittakoon seuraavat:

Hyväksyttiin sihteerin laatima ehdotus Ursan virkailijoiden työnsijaosta ja palkkioista vuosikokoukselle esitettäväksi.

Päätettiin kääntyä puolustusvoimien puoleen pyynnöllä, että sen sopivat mittauselimet lalkaisivat suorittaa tähdenpeittohavaintoja.

Luonto-liitolle päätettiin lahjoittaa Ursan julkaisut I - III liiton pyynnöstä.

Imatran paikallisosaston pyyntöön saada Lahden osastolla oleva

TÄHTITIETEELLINEN YHDISTYS

URSA

HELSINKI

* * *

Helsingissä,kuunp:nä 19.....

kaukoputki käyttöönsä suostuttiin.

Kouluneuvos Kallion, Ursan pitkäaikaisen varapuheenjohtajan, täytessä helmikuussa 60 vuotta hänelle jätettiin Ursan puolesta onnitte- luadressi.

V. Kirjasto.

Toimintavuoden aikana on Ursan kirjastoon tullut seuraavat aika- kauslehdet:

Populär Astronomisk Tidskrift
Nordisk Astronomisk Tidsskrift sekä sen
Akutelle Meddelelser
The Observatory
Populär Astronomy
Sky and Telescope
Sternenwelt
Archimedes ja
Molekyyli.

Kirjastoon on ostettu 11 nidettä ja saatu lahjoituksena 4 nidettä. Kaikkiaan kuuluu kirjastoon nyt 218 nidettä kirjoja ja 130 vuosikertaa aikakauslehtiä ja vuosikirjoja.

Lainaus toiminta on ollut vilkasta, lainaajia on lainauskirjan mu- kaan ollut 40 ja lainausten luku 170. Lainaa jista 15 on ollut maaseu- dulta.

VI. Tähtitorni.

Ursan tähtitornia ei aikaisemmin tehdyn päätöksen mukaisesti pidetä auki ollenkaan syys- ja keskitalvikauden aikana. Uuden varain- ja torninhoitajan ansiosta pidettiin tähtinäytäntöjä kuitenkin myös 15.9.-16.10. välisenä aikana. Maalis-huhtikuun ajan torni oli avoinna jokaisena tähtikirkkaana iltana hämärän tulosta yleensä niin kauan kuin katselijoita riitti. Kaikkiaan annettiin keväällä 28 näytäntöä,

joissa kävi katselijoita n. 1400 henkilöä. Tähtinäytäntöjen järjestämisessä on varainhoitaja kapt. A.J. Saari auliisti uhrannut voimiaan ja vapaa-aikaansa. Näyttäjistä mainittakoon erikoisesti herrat Aulis Heinonen ja Aarne Arvonon, jotka monesti useanakin iltana viikossa ovat innokkaina harrastajina opastaneet tornissa käynyttä yleisöä tähtitaivaan tuntemiseen. Ursa pyytää tässäkin vuosikertomuksessa lausua näille sekä muullekin näyttäjäkunnalle erityisen kiitoksen utteruudesta ja innosta tähtitieteen harrastuksen levittämisessä tämän työmuodon välityksellä.

Paitsi yleisönäytäntöjä käytettiin tornia tänäkin vuonna eräisiin harrastajatehtäviin.

VII. Muu toiminta.

Ursan aloite, että puolustusvoimissa alettaisiin suorittaa tähdenpeittohavaintoja, on antanut varsin suotuisan tuloksen. Puolustusvoimille ominaisella täsmällisyydellä onkin havaintotuloksia saatu kokoon jo melkoinen määrä ja on arvokas havaintoaineisto saatettu kansainvälisen tieteellisen tutkimuksen käyttöön. Tarkoitus on jatkaa tätä työtä myös kuluvan toimikauden aikana. Tätä työtä varten on professori R.A. Hirvonen laatinut luettelot tähdenpeitoista ja yksityiskohtaiset havainto-ohjeet, joita edelleen on Ursasta myös muiden halukkaiden saatavissa.

Vuoden vaihteessa ilmestyi Tähtitaivas N° 10, joka on jaettu kaikille ursalaisille.

Ursan toimiston työ osoittaa yhä kasvun merkkejä. Tulevien ja lähtevien kirjelmien luku oli nyt 276 ylittäen 25 %:lla edellisen toimintavuoden vastaavan luvun.

keväänä 50 kas. ja vast. m. o. työssä 67 kas. (käsittö)

TÄHTITIEEELLINEN YHDISTYS

URSA

HELSINKI

* * *

Helsingissä,kuunp:nä 19.....

Kirjeissä olevista kyselyistä ja neuvonpyynnöistä päätellen tähtitieteen harrastus aksassa on edelleen voimakas. Ursan monet jäsenet ovat päässeet varsin kauniisiin tuloksiin harrastelutöissään, kuten esim. pastori J. Heikinheimo Polvijärvellä, jonka töitä Ursan toimesta selostettiin mm. Nordisk Astronomisk Tidsskriftissä viime keväänä.

Erkki Kääriäinen

Erkki Kääriäinen
Ursan sihteeri